

drift. Endelig have vi, saaledes som fremhævet af de to ærede Lægere, der idag have haft Ordet, en Garanti for, at der i Spidsen for den private Anstalt vil komme en Mand, der er særlig egnet til denne Plads. Jeg skal ikke gaa videre ind derpaa, da det er saa udførlig omtalt af tidligere Lægere, men kun, da det er ved 2det Medlem for 1ste Kreds saa stærkt udhævede, at den Paagjældende var Pædagog, sige dette, at jeg er ligesom den foregaaende ærede Læger fuldstændig uenig i den Paastand, der blev fremsat af det ærede 2det Medlem for 1ste Kreds, at det nødvendigvis skal være en Læge, der sættes i Spidsen for en saadan Anstalt; jeg finder tværtimod, at det i Reglen ikke bør være en Læge, thi man faar virkelig ikke ved at tage medicinsk Examen og tilbringe et halvt Aar eller et helt paa en Sindsfygeanstalt de Egenskaber, som ere nødvendige for at kunne staa i Spidsen for en saadan Anstalt. Er en Læge i Besiddelse af de fornødne Kvalifikationer, saa vælge man ham, men hvis ikke, saa tage man en anden Mand og sørger for det tilhørende Lægetilsyn, som, hvad ogsaa er fremhævet idag, ikke har den Udstrækning og Betydning ved en saadan Anstalt som hvor Lægen er om 2dioter, om hvis delvise Udbredelse der kan være Tvivl. Jeg har ikke udtalt mig mod Anlæg af en Statsanstalt eller Drift af en saadan ved Staten, men jeg har kun i mine Udtalelser igaar fremhævet, at man uden Risiko kunde overdrage et saadant Asyls Etablering og Bestyrelse til den private Industri, idet det ikke her er samme Fare tilstede som ved Behandlingen af almindelige Sindsfyge. Men jeg skal indrømme, at hvad der ogsaa, som allerede antydet igaar, har berøget mig til at tage Ordet for en privat Anstalt, er Hensynet til Udgiften. Efter min Overbevisning — og jeg har der fundet Understøttelse hos flere Lægere i Mødet igaar — vil en Statsanstalt utvivlsomt blive langt dyrere end en Privatanstalt, selv med rundelig Subvention fra Statens Side. Det har altid været mit Princip, hvor der er Spørgsmaal om at skabe Noget fra Nytt af, at man i første Række skal stille Forbringeren paa, at det, man bringer tilveie, er godt, og først i anden Række stille Spørgsmaalet om Besøftningen; men der er ingen Grund til at forkaste, hvad der i og for sig er godt, fordi det er billigt. Jeg tror, at man ved at gaa den Vej, som er antydet af den ærede 2den Landssthingsmand for 1ste Kreds, vil staa 2dioternes Sag. En Statsanstalt antager jeg vil blive en hel Del dyrere. Nu udtalte vel det ærede Medlem, at man kunde jo gaa samme Vej, som man er gaaet ved Sindsfygeanstalterne, nemlig lade Udgiften udredes af de forskjellige Landsdele eller, med andre Ord, fordele Udgiften paa de forskjellige Amtsrepartitionersfond. Men heri ser jeg netop en Fare for 2diotsagen. Forholdet er nemlig dette, at, hvor der er Spørgsmaal om at anbringe Sindsfyge paa Sindsfygeanstalterne,

vil Amtsrepartitionersfonden for alle de ubemidlede Kommuner's Bedkommende komme til at træde hjælpende til, idet de smaa Kommuner, Sognekommunerne, i Reglen, naar de ikke skulle overbebyrdes, ville mangle Midler. De henvende sig derfor til Amtsraadet med Begjæring om Understøttelse af Amtsfattigkassen eller Amtsrepartitionersfonden, og saadan Understøttelse er hidtil ogsaa med stor Beredvillighed bleven dem givet; men man kan ikke forvente Amtsraadene i, at de tage Hensyn til de Udgifter, der blive paabyrdede Amtsrepartitionersfondene. Det er efter min Mening en forkert Vej, man er slaaet ind paa ved at kaste over paa Amtsrepartitionersfondene Udgifter til Indretninger, med hvis Bestyrelse Amtsraadene ikke have det Mindste at gjøre; men vil man yderligere gaa den Vej, bringer man muligvis Amtsraadene til at vise sig mere nøieregnende ligeoverfor de Fordringer, der stilles til dem. Naar jeg tager for mig Roskilde Amtsraads Budget for Finantsaaret 1878—79 — jeg har ikke Regnskabet ved Haanden, men der er kun en overordentlig ringe Forskel mellem Budgettet og Regnskabet —, saa vil man se, at Roskilde Amtsraads Kreds, som har omtrent 12,000 Lønder Hartkorn, skal, ifølge Opgivelse fra Direktoratet for Skattevæsenet, yde et Bidrag til Dringens Sindsfygeanstalt af 7,534 Kr. Bidraget til Amtets egen Daareanstalt er 1,666 Kr., og det Bidrag, som af Amtsrepartitionersfonden eller Amtsfattigkassen er ydet til Amtets Sindsfvages Underhold paa forskellige Sindsfyge- og Daareanstalter udgjør 3,012 Kr. Hele den Sum, som ydes, udgjør altsaa 12,212 Kr. eller omtrent 1 Kr. pr. Lønde Hartkorn. Naar vi nu faae en saadan Anstalt for uheldbredelige Landsvage eller 2dioter som Statsanstalt, saa vil der paa Amtsraadets Budget for det Første komme til at figurere et Bidrag til selve Anstalten i Lighed med, hvad der er bestemt for Sindsfygeanstalten, og dernæst vil man komme til at yde Bidrag til at hjælpe Kommunerne til at udrede Betalingen for de 2dioter, som skulle anbringes i Anstalten. Nu har det været min Erfaring, at, naar Amtsraadet — det gjælder idetmindste det Amtsraad, hvoraf jeg i en Række af Aar har været Medlem — har behandlet Budgettet for det kommende Aar, saa har man været meget beredvillig til at votere de enkelte Udgiftsposter og navnlig saadanne Udgiftsposter som til Sindsfyges Underhold, 2dioters Opdragelse og deslige; men naar man saa, efterat have faaet sin samlede Udgiftsside ordnet, kom til Indtægtsiden, og det viste sig, at Resultatet af Udgiftssiden var et forøget Paaleg paa Hartkornet, saa veg man tilbage, og saa gif man igjen over til Udgiftssiden og forsøgte paa at gjøre Indskrænkninger. Naar vi nu komme til at fordele paa Amtsrepartitionersfonden Udgifterne ved en saadan Statsanstalt og en Statsdrift, hvad vil Følgen deraf da blive?